

16 במרץ 2022

עו"ד גלי בהרב-מיארה
היועצת המשפטית לממשלה

עמר בר-לב
השר לבטחון פנים

הנדון: יוזמות להקמת התארגנויות שיטור אזרחיות בערים המעורבות ובנגב

1. מאז הפרות הסדר שהתרחשו בישראל בתקופת מבצע "שומר החומות", עולים שוב ושוב קולות הקוראים להתארגנותם של **אזרחים יהודים חמושים** להקמת "כיתות כוננות"; "סיירת אזרחית"; "משמר לאומי" וכיו"ב. התארגנויות אלה נועדו, כביכול, לתת מענה למחסור בכוח משטרי בערים המעורבות. למרבה הצער, יוזמות אלה זוכות לגיבוי מצד המשטרה והמשרד לביטחון הפנים. מדובר ביוזמות מסוכנות שמשקפות הפרטה פסולה של תפקיד השיטור, חדירה של השקפת עולם גזענית לפעולות שיטור ואבטחה והן עלולות להוביל להחרפת המתח בערים המעורבות ולהסלמת אירועים עתידיים.
2. אחת היוזמות המטרידות במיוחד באה דווקא מהמשטרה עצמה. כך, מפקד משטרת לוד, סני"צ ששי שלמה, יזם הקמה של כיתת כוננות שמורכבת מ**אזרחים יהודים חמושים**: "אנחנו מתחילים מיזם שההרצה שלו היא ברמת אשכול: כיתת כוננות שתעבוד איתנו, עם המשטרה וכוחות החירום – מתנדבים שיתלוו אל הכוחות, יישאו נשק ויתגברו את הצוותים. עם הזמן אנחנו רוצים להקים כיתה כזו בכל שכונה. התחלנו ברמת אשכול, בגיוס של כשלושים חברי טובים, בוגרי סיירות בצבא, קצינים." (שילה פריד "מפקד משטרת לוד החדש מתוכנן לקראת הפרעות הבאות" **מקור ראשון**, 18.1.2022).
3. בנוסף, לאחרונה הוקמה עמותה חדשה בלוד בשם "**ארגון שמירה לוד**" שעל פי הפרסומים שותפים לפעילותו **עיריית לוד, משטרת ישראל והגרעין התורני בלוד** (הזמנה לכנס השקת מיזם "שומרים על לוד" ביום 10.3.2022 מטעם עיריית לוד, משטרת ישראל והגרעין התורני בלוד). ארגון השמירה נוסד בידי ראשי חב"ד בלוד לאחר ש"התקוממות הטרור הערבי בעיר, חשפה את אוזלת ידם של כוחות הביטחון ואת חוסר יכולתם להגיב בצורה אפקטיבית לאירועי טרור מתפרצים" (אתר ארגון השומרים לוד - shomrimlod.org).
4. על פי פרסומי הארגון, נרכשו כבר מצלמות אבטחה לצורך הקמת "מערך מצלמות אבטחה **היקפי** ברחבי השכונה"; "רכישת ניידת סיור עבור **סיור חמוש** וממונע בשיתוף משטרת לוד"; "הקמת ארגון ביטחוני"; "הזנקה תוך 2 דקות של **עשרות חמושים שיעברו הכשרה**" (שם). **על פניו מדובר במיליציה חמושה לכל דבר.**
5. גם בנגב קיימת יוזמה דומה. ביום 20.3.2022 צפוי להתקיים בבאר שבע כנס הקמת "סיירת בראל". על פי הפרסומים, בכנס ישתתפו נציגי הרשויות והמשטרה. האתר שהוקם לגיוס

כספים לפעילות הסיירת מסביר, כי מדובר ב"כוח עצמאי" שאינו חלק מהמשטר האזרחי ושבמסגרתו יקבל הלוחם סמכויות חיפוש, מעצר ועיכוב "גם כשאינו צמוד לשוטר".

6. עיון בפרסומים מלמד גם שסיירת בראל הוקמה ביוזמת "הוועד להצלת הנגב" – עמותה שנרשמה לאחרונה ובראשה עומד, בין היתר, ראש מחוז דרום של עוצמה יהודית, אלמוג כהן (פרטי העמותה באתר "גייידסטאר":

<https://www.guidestar.org.il/organization/580737997/people>.

7. בראיונות שקיים כהן בעניין הקמת הסיירת סיפר, כי הסיירת תפעיל ניידות מיוחדות והמשטרה תספק מכשירי קשר ונשקים (ארנולד נטיב "סיירת בראל יוצאת לדרך" באר שבע נט (13.12.21)).

8. תהליכים אלה מצטרפים לנתונים המדאיגים באשר לעלייה הדרמטית בהיקף הבקשות לרישיון נשק פרטי בעקבות מבצע שומר החומות. **מספר הבקשות שהוגשו בשנת 2021 הכפיל את עצמו** (כ-20 אלף בקשות) לעומת הבקשות שהוגשו בשנים קודמות (כ-10 אלף בקשות בשנה).

9. התהליך המתואר לעיל משקף הפרטה של סמכויות שלטוניות מובהקות. אין לאפשר הקמת כוחות מאורגנים חמושים הפועלים לצד המשטרה או בשיתוף איתה בכלל ועל אחת כמה וכמה שיש להימנע מכך במוקדי חיכוך רגישים כל כך. בניגוד למשטרה, הכוחות ההתנדבותיים אינם חייבים בדין וחשבון לציבור, אין גורם המפקח עליהם והם נעדרים את ההכשרה והניסיון הדרושים לתפקידי שיטור. מתן לגיטימציה להתארגנויות אלה משקפת השלמה עם אזלת ידה של המשטרה ופגיעה במונופול של המדינה להפעיל כוח מאורגן וחמוש.

10. זאת ועוד, המשטרה מחויבת לפעול ללא משוא פנים ובשוויון כלפי כלל האזרחים. לעומת זאת, ההתארגנויות האזרחיות שהוקמו משרתות רק את הציבור היהודי ורואות בציבור הערבי איום. התארגנויות אלה טומנות בחובן סיכון ממשי להכנסת שיקולים זרים ומפלים לפעילות השיטור.

11. אכן, המשטרה רשאית להסתייע במתנדבים לשם ביצוע פעולותיה. פקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971 ותקנות המשטרה (המשמר האזרחי), התשנ"ז-1996 הסדירו את הפעלתם של המתנדבים במסגרת המשמר האזרחי, את הכשירות, הסמכויות, הפיקוח וההגבלות החלות על פעילותם. **מדובר בהסדר ממצה** שמשקף את האיוון הראוי בין השמירה על המשטרה ככוח אכיפה מקצועי בעל מונופול על השימוש בכוח לבין הצורך להיעזר באזרחים מתנדבים לביצוע תפקידיה.

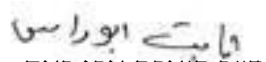
12. לאור האמור לעיל, נבקשכם להורות למשטרה להפסיק את תמיכתה ביוזמות אבטחה של אזרחים יהודים חמושים בערים המעורבות ואת שיתוף הפעולה שלה עמן, וכן למנוע את הקמתן של מיליציות מסוג זה.

13. לתשובתכם בהקדם נודה.

בכבוד רב,

אמנון בארי-סוליציאנו

ד"ר ת'אבת אבו ראס

אן סוצ'יו, עו"ד

יוזמות אברהם

האגודה לזכויות האזרח

העתק:

עו"ד עמית מררי, משנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט פלילי)
נצ"מ אלעזר כהנא, היועץ המשפטי, משטרת ישראל
תומר לוטן, מנכ"ל המשרד לבטחון פנים